

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
IX., Üllői-ut 119. sz.
földszint 2.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornászó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Bécei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Rozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátorlajuhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Kör.,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az iskola és a sport.

Mégis csak nagy haladás, ha e lapokon, hol megindult a küzdelem az iskolai szabadabb, sportszerű testgyakorlatokért, ma már részben a sport ellen kell írni.

Ezelőtt 25—30 évvel a testgyakorlati gyűléseken a sport szót ki sem mertük ejteni, mert különben azzal torkoltak le a német tornarendszer hívei, hogy csak nem akarjuk a tanulókat sakkozni, lovagolni, vadászni tanítani! Sőt az atletika szó is vörös posztó hatású volt, azért találtuk ki a szabadtéri gyakorlatokat az atletika kifejezésére.

Ma már ott tartunk, hogy a miniszterium maga gondoskodik arról, hogy a tanulók a rendszeres testgyakorlatokon kívül a szóra-koztatóbb gyakorlatokat is üzhessék az iskolában a testgyakorlókörök kebelében. De a miniszteri rendeletben, nagyon bölcsen, egy szó sincsen sportról, hanem az ifjúságnak megfelelő testgyakorlati módokról.

Nem akarunk mi sem a sport szóba, sem az atletikába semmi rosszat belemagyarázni, csak azt akarjuk, hogy akár a tornaórán, akár a játék vagy testgyakorlókör délutánján ne uralkodjék semmiféle vaskalaposság. Mert van tornavaskalaposság, de van sportvaskalapos-

ság is. Amint baj, hogy sok iskolában a játékdélután megölte a rendszer, úgy baj lenne, ha a testgyakorlókörökben a sport nagyképi szabályainak betartására törekednénk és a versenyszerű gyakorlatokkal foglalkoznánk. Az iskola élete ne majmolja az egyesületek, szövetségek munkásságát. Nem mondjuk azt, (sőt!!) hogy az iskolák ne versenyezzenek egymással, ne alkossanak országos iskolai szövetséget, hanem csak azt, hogy ne ez legyen a céljuk, hanem, hogy minden tanuló, de igazán, minden tanuló foglalkozzék valamely edző testgyakorlattal.

Nagy tévedésben van egy-egy képzelt sport nagyságunk, ha azt hiszi, hogy Angliában, Amerikában a sportszerű gyakorlatoknak köszönhető a magas színvonala a testi erőnek. Mindenütt az az alapja a nemzeti erő fokozásának, hogy az iskola még a játékban is a legalaposabb képzést adja növendékeinek.

Nem játékszerű sporton, nem sportszerű játékon, hanem alaposan tanított testgyakorlatokon épülhet fel egy nemzet erősödése. Persze ez nem azt jelenti, hogy a játékdélutánon ne csengjen fel a vidám kacaj, hogy a sportpályán ne hevüljön az ifju a verseny küzdelmében, hanem csak azt, hogy mindent értelmes

tervvel, mérséklő okossággal vezessen a tornatanár.

Az újabb sport-generáció s legtöbb egyelet vezetője azt gondolja, hogy az iskola arra való, hogy egyleti és versenyanyagot neveljen a pályáknak. Szerintük annak az iskolának a legjobb a tornatanítása, melyik legtöbb tanulót küldi versenyekre. S miután ítéletükben csalahatatlannak hiszik magukat, azt vindikálják, hogy ők beleszólhassanak az iskolai tanításba is. Ezt azzal indokolják, hogy a tornatanárok nem mindenike ért a sportszerű gyakorlatok vezetéséhez, s ők jobban intéznék a testgyakorlókörök ügyét, mint maguk az iskolák. Szabad legyen azonban itt megkérdezni, hogy vajjon a sporthoz értő urak mind a legjelesebb nevelők is egyszersmind?

Ha a tornatanáron mulik a hiba, ugy egyleteink, vagy szövetségeink rendezzenek számukra képzőtanfolyamokat, nyerjék meg őket a maguk sportjának, de az iskolának hagyjanak békét.

Tornatanárainkon nyugszik minden felelősség a testgyakorlókörök szervezését, sikerét illetőleg is. Reméljük, hogy minden várakozásnak meg fognak felelni. Nagyon helyesnek tartjuk, hogy a fővárosi tornatanárok az országos tornatanár-egyesület kebelében közösen megállapodnak a körök egyöntetű szervezésében és vezetésében. Bizonyosan tanácsaikkal szívesen világosítják fel vidéki kollégáikat is.

A szervezéseknél óhajtanók, hogy a tanulók lehető cselekvési szabadságot kapjanak, hogy maguk intézvény ügyeiket, az életbe bizonyos önállósággal lépjenek ki testi erősödésük ügyében.

A sportszerű, athléta szerű gyakorlatok és gyakorlatozások magukban nem veszélyesek, ha kellő ellenőrzés alatt történnek. Nem is szólunk tehát az ellen, ha bármely nemű gyakorlatban a kellő fokon versenyzés történik, de ne ez legyen a cél, hanem, hogy minden tanuló kedvet kapjon valamely testgyakorlathoz. Itt a szervezést ugy kellene megoldani, hogy egy iskola kebelében az ötvenes csapatok más és más gyakorlatokat végezhetnének.

Tornatanárainknak kedvet, türelmet kívánunk az új és nehéz munkához; reméljük, pár

év múlva szép eredményt fognak elérni a körökben kifejtett munkájukkal, ha megkapnak minden szükségeset a munka sikeréhez.

A testgyakorlatok módszertanából.

Hogyan tanítsuk a magyar labdajátékokat?

Nem akarunk semmi rosszat sem mondani az országosan kedvelt labdarugásról, sőt azt is elismerjük, hogy szabályossága folytán helye lehet a nevelési tornában is, de azért az iskolai testgyakorlatokban a magyar labdajátékokkal a versenyt ki nem bírja. Mert az iskolában az oly gyakorlatok a legmegfelelőbbek, melyekben a fokozatos, egyenletes, veszélytelen test-edzés vidáman szórakoztató módon érvényesül. Ilyen pedig a magyar labdajátékokon kívül kevés más gyakorlat van.

A játékok tanításánál nálunk még ma sincsen semmi tradíció, sőt ami volt, az is elveszett. Ugyanis 30—40 évvel ezelőtt még a fővárosi iskolákban is, hát még a jó magyar vidéken, minden iskola játszott a kifutót, körmetát, duplexet, kótyát stb., mignem a német torna és a sok tanulni való elfeledtette e szép játékokat. Ma a kis tanulók nem tanulhatják meg a nagyobbaktól a játékot, mert azok sem tudják, vagy ha tudják is, nem játszanak együtt a kisebbekkel.

Ma az iskolának a feladata még a játéktanítása is. Ezért nem látjuk feleslegesnek a mi labdajátékainknak methodikáját legalább röviden ismertetni.

A fokozatosság elve szerint a játékok így következnek egymás után: labdafogó, duplex, körmetá, hármaskapó, kótya, kifutó. A játékokat minden tanító ismeri, tehát csak a módszerrel foglalkozunk, melyel szakkönyveink kevesebbet törődhettek, mert először a játékokat kellett megismertetni.*

A magyar labdajátékok eszközei: a gyermek markának megfelelő nagyságu, középlágyságu bőrlabda, a kezdők számára való rövid laposütő, az egykezes és kétkezes hengerütők, a kótyához való középnagy fel-fujt labda.

A kis labdából annyi legyen kéznél, ahány tanuló van egy-egy osztályban. A labdázás a mi játékaikban a következő ügyességeket kívánja meg a tanulóktól: jól, biztosan kell a repülő labdát kikapni, lehetőleg egy kézzel tudni kell a feldobott labdát az ütővel eltalálni s a kellő irányba elütni; tudni kell a labdát nagy távolságba kézbe dobni; tudni kell a labdával a játékost eltalálni; tudni kell a ránk dobott labda ütését kikerülni; tudni kell (kótyánál) a feldobott labdát botunkkal megállítani; tudni kell jól szaladni és még több apróbb ügyességre kell szert tenni.

* Ajánljuk a következő könyveket: Porzso Lajos, „A magyar labdajátékok könyve”. Dr. Ottó József, „Ifjúsági játékok”.

A labda dobását és kikapását úgy kezdjük tanítani, hogy sorba, vagy körbe állítjuk az egész osztályt. Minden gyermek kezében egy-egy labda van. A magunk labdáját feldobjuk kis magasságba és két kézzel kikapjuk. Most adott jelre mindenki feldobja labdáját (kis magasságba) és igyekszik kikapni. Aki nem kapta ki, azt megfigyeljük, hogy milyen ügyetlen, sőt külön oktadjuk. A dobások a biztos kapás után mind magasabbak legyenek. De mindig adott jelre történjék a dobás.

Ha már elég jól megy a kapás, a fele labdát félre tesszük és a fiukat egymással számbaállítjuk. Most két lépésről egymásnak dobják a tanulók a labdát egyenes dobással. Ha ez is megy, a távolságot nagyobbítjuk és megengedjük az ivdobást is. Mindkét dobásnál a félkézzel való kapást is gyakoroljuk.

Ezen gyakorlatokat lehet változatossá tenni azáltal, hogy a dobás és kapás más-más állásból történjék stb. De a fő, hogy már az alsó osztályban minden tanuló tudjon két kézzel jól kapni, és közel-távolságra marokba dobni.

Ha a dobást teremben, vagy fal mellett tanuljuk, úgy meg kell tanítani a falról visszapattnó labda kifogását is.

A szabadban való gyakorlásnál már messzebből kell a gyors dobást és a kikapást gyakorolni.

Már ezen első gyakorlatnál, a kapásnál és dobásnál nagyon vigyázzunk az ügyetlenebbekre, hogy nagyon el ne maradjanak. De viszont a gyengébbek miatt a gyorsabban haladókat, az ügyesebbeket sem szabad játékbeli ügyességükben visszatartani. Ezt csak úgy érjük el, ha a játékban ügyesség szerint több csapatot alkotunk, s figyelmünk oda irányuljon, hol erre nagyobb szükség van, a gyengébbek csapatjára.

Már a legkezdetlegesebb fokán a játéktanításnak szoktassuk a tanulókat a magukkal való versenyzésre. Például, kérdjük meg, hogy ki hányszor tudja magas dobásból kikapni a labdát; ki hány méterre tudja elhajítani a labdát stb. Szoktassuk a tanulókat ahhoz, hogy ők maguk figyeljék meg ügyességük, erejük fejlődését.

(Folytatjuk.)

A Boy Scoutok és a nevelésügy.

Abban ma már mindnyájan megegyezünk, hogy ifjúsági nevelésünk rendszere alapos reformra szorul. E reformot azonban minden nagyobb rázkódtatás nélkül kell foganatosítani. A helyes eljárás tehát nem a meglévő rendszer eltörlése, hanem annak a tökéletesítése. Oly valamit kell találnunk, ami a meglévő tanügyi rendszerhez töldva, a nevelési reform problémájának megoldásával járna.

A nevelési reformnak három irányúnak kell lennie: reformálni kell, illetőleg meg kell teremteni a

tanulóifjúság jellembeli, szellemi, erkölcsi fejlesztését, helyes mederbe terelni testi nevelését és életbeléptetni gyakorlati kiképzését. A helyes nevelési rendszer irányelvét az angol közoktatási tanács (Board of Education) ritka precizitással állapítja meg egyik kiadványának előszavában: „The aim of a suitable education will always be the development of a sound intelligence, a perfect character and a healthy physique.“ „A helyes nevelés célja mindenkor az ép intelligencia, a tökéletes jellem és az egészséges fizikum kifejtése lesz.“ Angol talajon termettek az eszmék, melyek az ifju ily értelemben vett nevelését meghatározzák; Anglia volt a helyes, a racionális ifjúsági nevelés szülőföldje, s ott látott napvilágot az a mozgalom is, mely a nevelés történetének kétségkívül legnagyobb-szerű, s az emberiség kulturtörténetének egyik legkiválóbb vívmánya. Az ideális nevelés összes elvei kulminálnak benne s örökzöld koszoru gyanánt övezik megteremtőjének homlokát. E mozgalom, rövid négy éves fennállása alatt, a világ összes kulturnemzeténél tárt karokra talált. Eljutott hozzánk is, s tőle várható ifjúsági nevelésünk reformja, sőt szinte mondhatnók: egész ifjúsági nevelésünk.

A cserkészmozgalomról van szó.

A cserkészmozgalom magában foglalja mindazt, amiben nevelési rendszerünk szükölködik s éppen abban a három irányban gyakorol üdvös hatást az ifjúságra, amelyben — az előbbieik értelmében — nevelésügyi reformra van szükség. Ugy hisszük, hogy a mozgalom végtelen hasznosságának és nálunk való jogosultságának ez a legeklatánsabb bizonyítéka. Itt van legelőször a szellemi, erkölcsi befolyás. Ha a mozgalom mást nem irt volna zászlajára, mint csupán a jellem fejlesztését, már ezért is örömmel üdvözölhetnők, mint a nevelésügy régen óhajtott reformját. Amellett tökéletes az a mód, ahogyan a fiukba oltja a becsület, a jellem fogalmát. A mozgalom ugyanis azt tekinti főcéljának, hogy az ifju generációt becsületes, jellemes, testileg-lelkileg képzett, életképes, minden életszükséglet kielégítésében gyakorlatilag jártas, egyszóval: hasznos polgárokká nevelje. Ezt a célt s ennek minden egyes ágát pedig nem elvont tanítás, hanem gyakorlati foglalkoztatás útján éri el, miáltal kétségkívül fején találja a szöveget. A fiúnak nem prédikáció kell; azt akarja látni, hogy a tiszt maga is azt teszi, amit hirdet. Régi tapasztalat, hogy akkor tanítunk leghelyesebben, ha magunk végezzük el elsőnek azt, amit a fiukkal akarunk végeztetni, magunk is alkalmazzuk azt, amit velük akarunk elsajátíttatni. A boy scout-intézmény, mint mindenütt, itt is hajszálpontossággal alkalmazkodik a fiuk élet-tanához, természetéhez. A becsület, a jellem forszírozott fogalmának légkörébe vonja őket, beléjük oltja az önzetlenség, felebaráti szeretet, jótékonyág, takarékoság, kollégialitás, vigkedély csiráit s gondosan ügyel rá, hogy a csirából erős fa fejlődjék.

A cserkész erkölcsi világa tíz oszlopon: a tíz cserkész-törvényen nyugszik. Ezek a magyar mozgalom számára a következő szövegezésben nyertek meg-állapítást:

1. A cserkész becsületében mindenkor bizni kell.
2. A cserkész hű koronás-királyához, hazájához és vallásához.
3. A cserkész kötelessége, hogy hasznossá tegye magát és segítsen másokon.
4. A cserkész mindenkinek barátja és testvére minden más cserkésznek, bármely nemzethez, társadalmi osztályhoz vagy vallásfelekezethez tartozzék is az.
5. A cserkész lovagias mindenkivel szemben.
6. A cserkész barátja az állatoknak.
7. A cserkész föllebvalói parancsának, kérésnek nélkül, föltétlenül engedelmessékedik.
8. A cserkész mindig vidám.
9. A cserkész takarékos.
10. A cserkész tiszta gondolatában, szavában és tettében.

A cserkész nem esküszik, hanem becsületére fogad valamit. Mondanunk sem kell, hogy a becsület fogalmának ez a szuggerálása természetesnek vétele serdülő fiukban, a legszellemesebb pedagógiai műfogások egyike, amit az általa elért roppant siker is bizonyít.

Nagy gondot fordít a mozgalom a fiuk testnevelésére is. A testi jólét legeszményibb előfeltétele, a szabadban való mozgás, a boy scout életmódjának conditio sine qua non-ja, legfőbb alkotóeleme. A cserkészlet azonban a szoros értelemben vett testgyakorlatot is a legerélyesebben forszirozza s azon van, hogy a fiuknak bő alkalmat nyújtson a sportolásra. Sportszempontból különös kiemelés érdemel a fiuk őrökbe (patrolokba) való beosztása, mely a mozgalom szelleméből kifolyólag is az ifjúsági tömegsport, a csapatversenyek legtermészetesebb előmozdítása. Különben egészen új világításba helyezi e fontos kérdést a kultuszminister legújabb rendelete, mely épen azokban a körökben nagy port vert fel, melyek szívükön hordják az ifjúság testnevelését. Minden kétségen felül áll, hogy a rendelet után a cserkészmozgalomra különös misszió, legnagyobb fontosságú, sőt egyenesen hézagpótló szerep vár a testnevelés terén. Az ifjúságot a sportegyesületekből szigorúan kitiltották; az „iskolai sportkörök“ alakítása ma egy hosszas, nehéz küzdelem legkezdetlegesebb stádiumában van. E helyzetben a boy scout-mozgalomhoz kell és lehet csak fordulnunk segítségért. S a mozgalom igenis képes ennek a segítségnek a megoldására. Itt van az ifjúsági testnevelés oly aktuális kérdésében a punctum saliens s vajha az illetékes körök is erre az álláspontra helyezkednének!

De ez a szép feledat is csak része a boy scout-intézménynek, mely egyaránt körébe vonja az ifju érzés- és gondolatvilágát, testi és szellemi életét.

A cserkészletnek még egy harmadik kiküldetését is el kell végeznie: a mai iskolai műveltség praktikus irányban való kiegészítését. Mig egyrészt a mezőgazdaság, az egyes iparágak bizonyos fokú ismerete az iskolásfiú kiképzését a legelőnyösebben befolyásolja, addig kétségtelen, hogy a boy scout-intézmény nyújtotta gyakorlati kiképzés az iskolán kívül álló ifjúságnak számos esetben életpályára adhat impulzust. Különösen az u. n. „zsákutcza-pályák“-nál — „blind alley occupations“ mondja az angol — minők a messenger-, liftboy, pikkoló stb. észlelhető ez irányban üdvös behatás. Ugyanekkor ezer hasznos dolgot, fogást tanul az ifju, melyre az életben szüksége van; az egykori boy scout ilyenkor aztán rögtön tud magán segíteni, mig az átlag-ember fűhöz-fához kapkod segítségért. A cserkészlet szellemének tehát át kell mennie a fiuk véérébe, be kell töltenie egész lényüket, szerinte kell élniök egész életüket. Hangsúlyoznunk kell ezért, hogy a boy scout-intézmény tehát nem keveset kíván a fiuktól s nem játék, hanem nem elég komolyan vehető nevelési rendszer, mely a fiukra gyakorolt hatása révén ezeket von el az utcától, a nagyváros fertőjétől. A mozgalom jellegéből folyik, hogy ez az üdvös hatás, előnyös testi és szellemi befolyás a mozgalom felnőtt tagjaira, a scoutmasterekre (cserkészvezetők) is kihat. Ez pedig nem kevésbé fontos a fiukra gyakorolt hatásnál. Dohos hivatali szobában, az egyetem padjain a katedrán töltött órák után és a kávéházban töltött idő helyett a vezető a fiuk körében mindazt megteheti, amire szüksége van: a testi üdülést, a szellemi szórakozást, idegeinek pihentetését s a fiukat száz dologra tanítva, ezeket maga is megtanulja. A cserkészvezető altruizmusa nemcsak közvetve, de közvetlenül is meghozza gyümölcsét. Igen szerencsés gondolat az is, hogy az iskolai ifjúság ne csak tanáraival és szüleivel, de „outsider“-ekkel is érintkezzék, akik a fiuk buját baját nem kisebb mértékben viselik szívükön, mint iskolai föllebvalóik. Erre is a cserkészmozgalom ad alkalmat. A vezető és cserkész közti viszonyt nem lehet ugyanis az iskolai tanítás idejére felfüggeszteni. Ezért kell iskolai csapatokhoz a nem tanárember is s ugyancsak ezért kell majd igen finom érzéssel eljárnia azoknak a tanároknak, akik cserkészvezetők akarnak lenni, mert a katedratónus a tábor levegőjébe nem való. A katonatisztek már könnyebben tesznek le a kaszárnyahangról s valóságos üdülésszámba megy nekik a boy scoutokkal való foglalkozás. Élő példa erre a külföld cserkészlete, ahol, daczára annak, hogy a cserkészlet szigorúan őrizkedik a katonáskodástól, mégis sok a katonatiszt, aki a cserkészvezető egyenruhájával a cserkészlet szellemét is magára ölti.

A cserkészintézmény immár nálunk is gyökeret vert. Csapatok keletkeztek s egyre nő az érdeklődők száma. A közeljövőben nagyszabású propaganda-felolvasást tartanak, tisztképzőtanfolyam indul meg s meg-

jelenik a boy scout-mozgalom kézikönyve is. De mindez, bármily szükséges is, csak mellékes jelenség; a nagy-közönség, a szülők rokonszenvére van szükség. A mozgalomnak csak akkor lesz nagy sikere, ha elveinek helyeslésével, üdvös voltán-k haagoztatásával nem elégszünk meg, hanem mindannyiunk kezét fog s vállvetve dolgozik rajta. A cserkészvezetői tisztség vállalásának fővárosunk s hazánk ifjusága körében (állandó) divatba kell jönnie, épugy, mint a szülők között gyermekeik besorozása a cserkészek közé. Cserkészfiu bizonyára lesz elég, de nagy szükség lesz intelligens, megbízható vezetőkre; ha mindnyájan összefogunk, igaz lelkesedéssel dolgozván a mozgalmon, közéletünkben méltó szerephez juttatjuk, egyuttal kulturális érettségünknek fogjuk tanujelét adni. Hadd jusson tehát nálunk is diadalra az a mozgalom, melynek páratlan előnyeit csak altruizmus mulja felül.

(P. H.)

Iskolák, Főiskolák.

Kereskedelmi iskolai tanulók indulhatnak ifjusági versenyen. A miniszteri rendelet megjelenése után a MASz az összes középiskolai tanulókat a versenyzéstől eltiltotta. Mint a P. H. értesül, a felső kereskedelmi iskolák igazgatósága kijelentette, hogy a középiskolai tanulókra vonatkozó rendelet a felső kereskedelmi iskolák tanulóira ezideig nem vonatkozik, miért is ezeknek indulása versenyeken nem ütközik a szabályokba, illetőleg rendeletbe.

Usznak a diákok. Alig két hónapja, hogy a főváros polgári iskoláiban elkezdték az uszás tanítását s már meg is tartották az első iskolák közötti uszóversenyt. Tulajdonképpen nem is volt ez verseny, hanem csak egy uszózizsga, amelyen bebizonyították a diákok, hogy amilyen kedvvel kezdték el az uszás tanítását, ép oly sikerrel fejezték azt be.

Este hat órakor a fürdővendégek távozása után gyermeksereggel népesült be a Hungária-fürdő uszodája. Négy iskola: Német-, Damjanich-, Wesselényi- és Nagymező-utcai polgárik növendékei állottak fel, hogy eldöntsék maguk között az elsőség kérdését. Minden versenyzőnek lelkes, ragaszkodó közönsége volt.

A későbbi indulásra váró fiuk lelkesen buzdították a közülök kiválasztott versenyzőket s egy-egy izgalmas finish után a vízbe ugrottak, hogy a győztest vállukra vegyék. Az egész verseny kitünő eredménnyel tett tanuságot.

A kétszáz jelentkező közül 164 tanult meg uszni s ezek között sok olyan volt, aki eddig csak ivásra használta a vizet.

A verseny végén Barna igazgató kiosztotta a fürdőigazgató díjait: egy 20 koronás és 10 koronás aranyat a győzteseknek.

Az uszólecczék óta gyökeres változáson mentek át a tanulók. Eltekintve az egészségi szempontoktól, az a tudat, hogy uszni tudnak, határtalan önbizalommal töltötte el őket.

Az egyes iskolák maguk között számontartották, ki tanult meg leghamarább uszni s az ügyetlenebbeket lecczék után a sekély vízben maguk gyakoroltatták.

Megesett többször, hogy a zsebpénzükből akartak újra befizetni, csakhogy tovább uszhassanak. Ezekből a diákokból fog kikerülni a jövő uszóhajnoka s a főváros testnevelési ügyosztálya megvetette az alapját az uszó-sport teljes föllendülésének. Azok a diákok, akik most már megtanultak uszni, csoportokat alkotva jelentkeznek az uszodában s azt, amit a főváros áldozatkészsége lehetővé tett számukra, saját erejükből folytatják.

Az első tanfolyam után már új iskolákat jelölt ki Déri Ferenc tanácsos s a tavaszi új uszótanfolyamokon ismét 400 fiu és 300 leány vesz részt. Az eddig elhagyott uszodák pedig benépesülnek a tanulók százaival, feltűnnek az uszó-tehetségek s a magyar névnek új dicsőséget fognak szerezni a most még gyermek-uszók.

(G-i.)

Az ifjusági sportkörök megalakulnak. Zichy János grófnak, a volt közoktatásügyi miniszternek, az ifjuságot a társadalmi sportegyesületekből kitiltó rendelete nyomán, a budapesti középiskolákban egymásután alakulnak meg az ifjusági sportkörök. Az egyöntetűség, valamint a szükséges intézkedések megbeszélése céljából, a budapesti középiskolák tornatanárai gyűlést tartottak, melyen 16 intézet volt képviselve. Az értekezlet örömmel vette tudomásul a volt miniszter intézkedését, egyben a jelenvoltak odanyilatkoztak, hogy minden intézetnél a szaktanárok vállalják az ifjusági testgyakorló körök vezetését. Azonban, hogy ezek az egyesületek fölvirágozzanak, föltétlenül szükséges, hogy a közoktatásügyi kormány rendelkezésre bocsássa az ezidőszerint föltétlenül szükséges eszközöket. Így elsősorban két ifjusági reguláris játéktér (egy Budán és egy Pesten) megszerzése, a tornatermeknek a szükséges mértékben való fölszerelése volnának a legégetőbb kérdések. Egyben megállapodás jött létre, hogy a sportkörök megalakítása után, megalakítják az ifjusági sportszövetséget is. Mindama kérdésekre, melyek csakis miniszteri intézkedésekkel oldhatók meg, az értekezlet előterjesztéseit a Középiskolai Tornatanárok Országos Egyesülete választmányja utján teszi meg a kultuszminiszternek.

Sztankovics Szilárd felolvasása. F. hó 2-án rendezte a Műgyetemi atletikai és footballklub társadalmi szakosztálya második matinéját, melynek sportszempontból kiváló érdekességet kölcsönzött Sztankovics Szilárdnak, a MASz. kitünő titkáranak, az amerikai egyetemi sportéletről tartott felolvasása.

Az illusztris előadó abból az amerikai főiskolákon szinte törvényszerű tételből indult ki, hogy sportolói

minden főiskolai hallgatónak kell. Ebből az elvből kifolyólag a testgyakorlás alól csak azok vannak felmentve, akik — bármimemű testi hibájuk folytán — semminemű testgyakorlási ágat nem gyakorolhatnak vagy pedig oly gyöngé szervezetűek, hogy a legmérsékeltőbb sportolással is egészségüket teszi kockára. Az amerikai főiskolai hallgató, a főiskolára való beiratkozása alkalmával egy kérdőívet kap, melynek testméretei, eddigi és jövőbeli sportolására vonatkozó kérdéseire a legpontosabban kell felelnie, eme kérdőívnek az illető egyetem testnevelési intézete által való felülvizsgálása után történik a hallgatónak 2 főcsoportba való beosztása: és pedig olyanokra, akik hajlmainak és képességeiknek megfelelőleg egy sportágban óhajtanak működni, kellő eredmény elérése után pedig versenyezni is óhajtanak: ezek az úgynevezett speciálisták. Az ifjúság eme két csoportja képezi tehát a sportolók tömegét, mely ugyancsak hatalmas lehet, ha figyelembe vesszük, hogy minden gólyának valami sportágat kultiválni kell, ellentétben a magasabb évfolyamu hallgatósággal, kikre nézve a testgyakorlás már nem kötelező, de akik ama körülménynél fogva, hogy első éves tanulmányaik alatt a testgyakorlás valamely ágának kötelező kultiválása folytán azt megkedvelték, a sportról nem igen mondanak le, már csak ama körülménynél fogva sem, hogy nyilvános mérkőzéseken mint első évesek csak a legkritkább esetben vehetnek részt.

A sport eme kötel-s kultiválása mellett nem kell azonban ama tévhitbe esnünk, hogy az a tanulmányok rováására menne: az egyetem testnevelési intézete csak azokat engedi sportolni, akik tanulmányaikban megfelelő előmenetelt tesznek. A főiskolák kebelében fennálló testnevelési intézet általában minden ezirányu kérdés legfőbb fóruma és szava az egyetemet illető sportkérdésekben döntő.

Természetesen szakemberek állanak élén, igazgatója, valamint helyettese is orvos és alájuk ugyancsak hatalmas számú sportember, tréner, atletikai és tornafelügyelő van rendelve. Az említett méretekhez alakulnak természetesen a pályák, tornacsarnokok, melyeknek külső belső berendezése a mi fogalmainkat messze túlhaladó módon szolgál a sportolni akarók támogatására.

Fentebbiekben közöljük Sztankovics Szilárd felolvasásának szinte dióhéjba szorított kivonatát, mely felolvasás, hogy mennyire közvetlen volt, mutatja az a hatalmas tapsvihár, mellyel azt a műegyetem dísztermét zsutolásig megtöltő diszes közönség jutalmazta.

Uzás.

A bécsi Sportklub Donauwacht versenye. Ausztria 200 méteres bajnokságát Breslmayer Kálmán (MAC) nyerte. Az osztrák 200 méteres bajnokság, az előző

éveiktől eltérően, az idén nem összel, hanem már márczius 9-én (vasárnap) került eldöntésre a Sp. Kl. „Donauwacht“ rendezésében. A bajnokság, mely már évek óta magyar kezekbe került, ezúttal nélkülözötte a szigoruan vett nemzetközi jelleget, mert a védő Kenyerit, egylete nem nevezte, a MAC pedig ugyancsak nem tartotta szükségesnek Las-Torest indítani, mert a bajnokságot amugy is biztosnak vélte, a télen át óriási módon fejlődött uszója, Breslmayer Kálmán részére, ki főiskolai tanulmányai végett amugy is Bécsben tartózkodván, eme idő alatt a I. WASC színeiben versenyez. A fiatal uszó be is váltotta a beléje helyezett bizalmat, mert a bajnokságot a legnagyobb könnyedséggel nyerte a bécsi uszók ellen, kik természetesen egy pillanatig sem játszottak komoly szerepet mellette. Játszva elért ideje, 2 p. 39.8 mp., azt mutatja, hogy bárkinek is veszélyes ellenfele tudott volna lenni és esetleg legyőzőjének akkor is 2 p. 30 mp.-hez nagyon közel kellett volna uszni.

Itt említjük meg, hogy vasárnapi versenye előtt itthon, a Hungária-fürdő uszodájában uszott utolsó tréningjén 2 p. 38 mp.-et ért el 220 yardon, — 4 méterrel verve Eperjessyt — mely ideje e nehéz pályán, Las-Torresé után a legjobb magyar teljesítmény.

Breslmayer starthoz állt a 136 méteres főversenyben is, melyben ugyancsak fölényesen győzött 1 p. 44.8 mp. alatt.

A fontosabb eredmények:

Ausztria 200 m.-es bajnoksága: 1. Breslmayer Kálmán 2 p. 39.8 mp. 2. Wastl (I. WASC), 3. Neuwelt (Austria).

200 m. es hátonuszás: 1. Aigner (Donauwacht) 3 p. 16.8 mp. Selmeczi feladta.

Korcsolyázás.

A BKE. műestélye. Elsőrangú élvezetben volt része annak a pár ezer főből álló publikumnak, amely a múlt hó végén kirándult a városligeti jégpályára, hogy az első budapesti műestélyt megtekinthesse.

Külföldön — különösen Németországban — az ily műestélyeket már régen meghonosították. Ezeknek az estélyeknek azonkívül, hogy a műkorcsolyázó sport híveit szaporítsák, még egy speciális rendeltetésök van. Alkalmat nyújtani képességeik csillogtatására azon versenyzőknek, akik magas képességeiknek megfelelően a versenyeken érvényesülni nem tudnak.

A műversenyek tudvalevőleg két részre oszlanak: előírt és szabadon választott részre. Győztes mindig az lesz, aki mindkét részben a legjobbat produkálja. Sajátságos tünete a műversenynek, hogy azok a versenyzők, akik a szabadon választott gyakorlatokban elsőrangut produkálnak, rendszerint gyengék az előírt részben. Minthogy pedig a versenyekben az előírt

rész fontosabb a szabadon választottnál, az előbb említett versenyzők kiváló képességeik dacára sem tudják a nekik megfelelő pozíciót a versenyeken elérni. Kisebb kaliberű versenyzőket kénytelenek maguk elé engedni, csak azért, mert a verseny sablonosabb részére nem volt türelmük elég gondal készülni.

Ezeknek a versenyzőknek a rehabilitálására alkották meg az ugynevezett „kiir“-programokat, amit mi csak röviden műestélynek nevezünk.

Egy ilyen műestély keretén belül minden versenyzőnek meg van az alkalma egy oly rövid (legfeljebb 5 perczig tarthat) gyakorlat összeállítására, amely a temperamentumának és egyéni sajátosságainak legjobban megfelel. Szóval mindent, amit magában jónak érez belevihet a produktumába.

Egy ilyen műestély azután jól rendezve — mint ahogyan ezt a BKE tette — elsőrangú élvezetet nyújt nemcsak a műértőnek, hanem a laikusnak is.

Örömmel üdvözöljük a BKE-t első műestélyének megrendezése alkalmából, amelynek remélhetőleg méltó folytatása lesz ha most már nem is, legalább a jövő szezonban. A műestély a BKE juniorjainak felvonulásával kezdődött, amely bevezető programmal az est második részéhez igen szépen hozzáilleszkedett.

A katonazene lány keringője mellett férfiak és hölgyek vegyest egymásután jelentek meg az e célra elkerített helyen, hogy rövid programjukat lefussák. Különösen tetszett a Borsodi—Darvas pár valsezerőzése és Baum Józsnak a Basch nővéreknek, továbbá Jarosznak és Takácsnak temperamentumos mutatványai.

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Budapest nyugati p. u.-ról. Érvényes 1912. október hó 1-től.					A vonatok érkezése Budapest nyugati p. u.-ra. Érvényes 1912. október hó 1-től.																						
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	honnan								
Délelőtt					Délután					Délelőtt					Délután												
154	5 05		szv.	Vác	164	12 05		szv.	Rákospalota-Újpest	151	5 05		szv.	Dunakeszi-Alag	165	12 50		szv.	Rákospalota-Újpest	151	5 05		szv.	Dunakeszi-Alag			
152	5 15		"	Rákospalota-Újpest	714	12 10		"	Szeged	723	5 25		"	Czegléd	137	1 20		"	Nagyvaros	725	5 35		"	Czegléd			
122	5 25		"	Érsekújvár	1404	12 20		gyv.	Zsolna, Berlin	4108	5 50		"	Esztergom	703	1 25		gyv.	Bukarest, Bázias	4108	5 50		"	Esztergom			
718	5 40		"	Szeged, Szolnok	138	12 25		szv.	Nagyvaros	133	5 55		"	Nagyvaros	103	1 40		"	Paris, Wien	133	5 55		"	Nagyvaros			
4102	6 00		"	Esztergom	4106	12 30		"	Esztergom	725a	6 00		"	Czegléd	503	1 50		"	Tóvis, Kolozsvár, Szatmár-Németi	4106	12 30		"	Esztergom			
156	6 20		"	Rákospalota-Újpest	166	1 00		"	Rákospalota-Újpest	153	6 05		"	Rákospalota-Újpest	167	1 55		szv.	Rákospalota-Újpest	166	1 00		"	Rákospalota-Újpest			
6502	6 35		"	Lajosmizse, Késkemet	4140 ¹⁾	1 35		tvbz	Piliscsaba	6507	6 10		"	Lajosmizse	4111	2 05		"	Esztergom	4140 ¹⁾	1 35		tvbz	Piliscsaba			
102	6 50		k. ost. exprv.	Wien, Paris, Ostende	4108	1 50		"	Esztergom	721	6 20		"	Szolnok, Czegléd	169	2 40		"	Dunakeszi-Alag	4108	1 50		"	Esztergom			
506	7 00		gyv.	Szeged, Stanisla	106	2 00		gyv.	Wien, Paris	901 ¹⁾	6 25		k. ost. exprv.	Konstantinápoly, Belgrad	171	3 00		"	Rákospalota-Újpest	106	2 00		gyv.	Wien, Paris			
1402	7 05		"	Zsolna, Berlin	504	2 05		"	Szatmár-Németi, Brassó	701 ²⁾	6 30		"	Konstantinápoly, Bukarest	6503	3 40		"	Késkemet, Lajosmizse	504	2 05		"	Zsolna, Berlin			
104	7 55		"	Nagyszombat, Wien	126	2 10		szv.	Párkány-Nána	135	6 35		szv.	Nagyvaros	713	4 05		"	Wien, Berlin	126	2 10		szv.	Nagyszombat, Wien			
158	8 00		szv.	Dunakeszi-Alag	170	2 15		"	Rákospalota-Újpest	1407	6 40		"	Berlin, Zsolna	139	4 10		"	Nagyvaros	170	2 15		"	Dunakeszi-Alag			
708	8 10		gyv.	Orsova, Bázias	4110	2 20		"	Esztergom	4105	7 10		"	Esztergom	4113	5 05		"	Esztergom	708	8 10		gyv.	Orsova, Bázias			
712	8 40		szv.	Temesvár, Karánsebes	108	2 30		gyv.	Wien	709	7 15		"	Bukarest, Bázias	115	5 55		"	Wien, Berlin	712	8 40		szv.	Temesvár, Karánsebes			
134	8 45		"	Nagyvaros	120	2 35		szv.	Galánta	125	7 20		"	Párkány-Nána	1403	6 20		gyv.	Berlin, Zsolna	134	8 45		"	Nagyvaros			
4104	9 05		"	Esztergom	704	2 40		gyv.	Bukarest, Bázias	727	7 25		"	Czegléd	177	6 30		szv.	Rákospalota-Újpest	4104	9 05		"	Esztergom			
114	9 15		"	Wien, Berlin	722	2 45		szv.	Czegléd	501	7 30		gyv.	Bukarest, Kolozsvár, Máramarossziget	707	6 35		gyv.	Orsova, Bázias	114	9 15		"	Wien, Berlin			
160	9 40		"	Rákospalota-Újpest	65 6	2 50		"	Lajosmizse, Késkemet	157	7 40		szv.	Vác	105	6 40		"	Wien	160	9 40		"	Rákospalota-Újpest			
162	11 00		"	Rákospalota-Újpest	149	3 55		"	Nagyvaros	6501	7 50		szv.	Késkemet, Lajosmizse	107	7 10		"	Wien	162	11 00		"	Rákospalota-Újpest			
6504	11 10		"	Lajosmizse, Késkemet	174	4 10		"	Rákospalota-Újpest	155	7 55		"	Rákospalota-Újpest	711	7 45		szv.	Bázias, Temesvár	6504	11 10		"	Lajosmizse, Késkemet			
116	12 00		"	Wien	716	4 30		"	Szeged	127	8 05		"	Párkány-Nána	179	8 00		"	Rákospalota-Újpest	116	12 00		"	Wien			
				110	5 15		gyv.	Wien	4107	8 15		"	Esztergom	4117 ³⁾	8 15		"	Piliscsaba					110	5 15		gyv.	Wien
				142	5 20		szv.	Nagyvaros	113	8 20		"	Paris, Wien	143	8 20		"	Nagyvaros					142	5 20		szv.	Nagyvaros
				724 ³⁾	5 40		"	Czegléd	119	8 40		"	Kiskunfélegyháza	181	9 35		"	Berlin, Zsolna					724 ³⁾	5 40		"	Czegléd
				176	5 50		"	Rákospalota-Újpest	719	8 45		"	Nagyvaros	6505	9 30		szv.	Késkemet, Lajosmizse					176	5 50		"	Rákospalota-Újpest
				128	6 00		"	Párkány-Nána	129	8 45		"	Dunakeszi-Alag	181	9 35		"	Berlin, Zsolna					128	6 00		"	Párkány-Nána
				724a	6 10		"	Czegléd	705	9 25		gyv.	Szeged	1405	9 45		gyv.	Wien					724a	6 10		"	Czegléd
				144	6 15		"	Nagyvaros	4101	9 40		"	Berlin, Zsolna, Pozsony	505	9 55		"	Szeged, Stanisla					144	6 15		"	Nagyvaros
				724	6 35		"	Czegléd, Ócsa	161	10 30		szv.	Rákospalota-Újpest	4115	10 00		szv.	Esztergom					724	6 35		"	Czegléd, Ócsa
				4114	6 40		"	Esztergom	715	10 45		"	Szeged	145	10 25		"	Vác					4114	6 40		"	Esztergom
				726	6 45		"	Czegléd, Szolnok	119	11 25		"	Galánta	6513	10 30		"	Ócsa					726	6 45		"	Czegléd, Szolnok
				1406	6 58		gyv.	Pozsony, Zsolna, Berlin	163	11 50		"	Rákospalota-Újpest	117	10 35		"	Wien					1406	6 58		gyv.	Pozsony, Zsolna, Berlin
				130	6 55		szv.	Párkány-Nána						717	11 00		"	Temesvár, Bázias					130	6 55		szv.	Párkány-Nána
				178	7 10		"	Rákospalota-Újpest						101	11 05		k. ost. exprv.	London, Ostende, Paris, Wien					178	7 10		"	Rákospalota-Újpest
				728	7 35		"	Czegléd						185	11 25		szv.	Dunakeszi-Alag					728	7 35		"	Czegléd
				6508	7 40		"	Lajosmizse															6508	7 40		"	Lajosmizse
				710	8 00		"	Vác															710	8 00		"	Vác
				132	8 15		"	Bukarest, Bázias															132	8 15		"	Bukarest, Bázias
				182	8 20		"	Dunakeszi-Alag															182	8 20		"	Dunakeszi-Alag
				1408	8 40		"	Zsolna, Berlin															1408	8 40		"	Zsolna, Berlin
				118	9 30		"	Wien, Paris															118	9 30		"	Wien, Paris
				502	9 35		gyv.	Bukarest, Stanisla															502	9 35		gyv.	Bukarest, Stanisla
				184	10 00		szv.	Dunakeszi-Alag															184	10 00		szv.	Dunakeszi-Alag
				706	10 15		gyv.	Szeged, Bázias, Bukarest															706	10 15		gyv.	Szeged, Bázias, Bukarest
				720	10 50		szv.	Kiskunfélegyháza															720	10 50		szv.	Kiskunfélegyháza
				4116	11 10		"	Esztergom															4116	11 10		"	Esztergom
				902 ²⁾	11 20		k. ost. exprv.	Belgrad, Konstantinápoly															902 ²⁾	11 20		k. ost. exprv.	Belgrad, Konstantinápoly
				702 ²⁾	11 30		"	Bukarest, Konstantinápoly															702 ²⁾	11 30		"	Bukarest, Konstantinápoly
				148	11 35		szv.	Nagyvaros															148	11 35		szv.	Nagyvaros

1) Csak vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 10-ig közlekedik.
 2) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
 3) Minden kedden, esütörtökön, pénteken és vasárnapon közlekedik.
 4) Minden hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik.

1) Érkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon.
 2) Érkezik minden hétfőn, esütörtökön és szombaton.
 3) Vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 10-ig közlekedik.

A vonatok indulása Buda-Császárfürdőről.

Esztergom	4006	12 15	szv.	Esztergom
Esztergom	4040 ¹⁾	12 57	"	Piliscsaba
	4010	2 11	"	Esztergom
	4012	6 13	"	Dorog
	4018	11 03	"	Esztergom

A vonatok érkezése Budapest-Császárfürdőbe.

4001	5 30	szv.	Dorog	4011	2 10	szv.	Esztergom
4005	7 16	"	Esztergom	4013	5 20	"	Esztergom
4007	8 20	"	Esztergom	4017 ³⁾	8 21	"	Piliscsaba
4009	10 04	"	Esztergom	4015	10 07	"	Esztergom

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

Egyes szám 40 fill

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPATI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
IX., Üllői-ut 119. sz.
földszint 2.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyői Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljai helyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vívóegy.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A fővárosi és vidéki tanulók.

Nem kell sokat bizonyítani, mindenki tudja, hogy minden tekintetben mily nagy a különbség a fővárosi és a vidéki deáktség közt. E különbség erkölcsi érték, testi épség szempontjából a vidékre kedvező, míg életrevalóság, külső megjelenés és sportbeli ügyesség szempontjából a fővárosiakra nézve kedvezőbb.

Vizsgáljuk csak a mi ügyünkre nézve fontos különbségeket, s lássuk, mint lehetne a jótékony egalizálást úgy segíteni elő, hogy mindkét tanulóság nyerne általa.

A fővárosi tanulóság már alsó osztályos korában látás, hallás útján valóságos sporttudós a messze vidék tanulóival szemben. Ismeri látásból az összes testgyakorlati és verseny-módokat, ismeri a hazai és külföldi eredményeket. A beszélgetés csaknem kizárólag a sportról folyik a tanulók közt.

A legnagyobb öröme maguknak a szülőknek is, ha gyermekük valamely sportban gyakorolja magát. Találkozunk e téren, természetesen, tulzással is. Így sok jómódu családban a 12 éves fiú már korcsolyázik, úszik, vív, szánkózik, labdát rug, csónakázik, kerékpározik stb. Ennek a korai sportolásnak az eredménye rendszeren az, hogy 17 éves korában a legtöbb ifju már semmiféle sportot sem üz.

Ezzel szemben a vidéki tanulók legtöbbje sem nem lát, sem nem üzhet semmiféle sportot, mert nincsen rá sem módja, sem pénze. Egyedül az iskola az, mely segítésére jön, de az is nagyon lanyhán, mert ennek sincs erre sem módja, sem pénze.

Mikor az ifjusági tornaversenyek először rendeztetek egyes nagyobb vidéki városainkban, az iskolák olyan rendkívüli munkát végeztek, olyan szép eredményeket értek el, méltán azt remeltük a vidéki intelligenciának a versenyek iránt nyilvánult érdeklődéséből, hogy az ifjuság sportja iránt áldozatkészsége is ébredezni fog. Azonban, pár város kivételével, ez nem következett be. Mert ma sem segít az iskolán senki sem, sőt mindig többet és többet vár közönségünk az iskolától.

Most ittvan ismét a miniszteriumnak egy rendkívül fontos és életrevaló rendelete az ifjusági testgyakorlókörökre vonatkozólag. Itt is mily nagy a különbség a fővárosi és vidéki viszonyokat illetőleg. A fővárosnak iskolai tornatermék este az egyesletek használják, ám ezért a tanulók szabadon mehetnek az egyeslet pályáira.*) A vidéki iskolák tanulóinak e szűk tornatermen

*) Ennek így kellene lenni, azonban csak alig két pálya van nagyon korlátolt időben egyes iskolák számára nyitva. Sőt a legtöbb egyesletnek pályája sincs. Szerk.

kivül kevés helyen van alkalma a sportok üzéséhez. De ha alkalma volna is, alig van ideje. Nem tudom, hogy a fővárosi tanulók hogyan érnek rá iskolai dolgaik mellett a komoly sportolásra, de a mieink még a játékdélutánokra is magukkal hozzák a más napra szóló könyveket.

Az iskolákat látogató főigazgatók tudnának talán arról számot adni, de mi nem, hogy miként lehet ugyanazon tanterv mellett egyik iskolában minden délután játszani, korcsolyázni, sportolni, míg a másikban a fiuk kedvük ellenére is alig jönnek ki a játéktérre. Vagy úgy kell lenni talán a dolognak, hogy a fővárosi diákság általában kevesebbet tanulván, a tanárok általában kevesebbrel is megelégszenek. Míg a vidéki középiskolákban a mértéket szigorubban veszik; a tanulóknak az iskola kevesebb időt enged a testedzésre.

Igen szép elv az, hogy a túlterhelésen segítsünk a szórakoztató testgyakorlatokkal, a sporttal, de alkalmazni azért nem lehet, mert az igyekvő tanuló lelkiismerete, nyugtalansága miatt nem is szórakozik még a játékban sem.

Hallottam Londonban angol tanári társaságban, hogy a német és a magyar iskolát végzett tanulók sokkal többet tudnak az angol ifjaknál, de nagyon idegesek. Ezt külön is megerősítették Londonban élő honfitársaink. Tehát az angol tanulóság is csak úgy áldozhat minden szép sportszenvedélyének, ha kevesebbet tanul.

Sok jót beszélnek a szülők a fővárosi minta-gimnáziumról, hogy ott a tanulók csaknem mindent elvégeznek az iskolában, hogy pl. a földrajzhoz könyvet sem használnak, házi gyakorlatokkal a fiukat nem terhelik stb. Kérdem, e minta után mért nem igazodnak legalább annyira a vidéki gimnáziumok, hogy legalább három délutánt minden tanuló könnyen áldozhatna testi épsége emelésére.

A vidéki tanulók általában épebbek a fővárosiaknál, mégis hátrább maradnak a sportokban, mert erre különös készülés, külön tanítás kell. A vidéki tanár legtöbbször ép úgy ért az összes sportokhoz, mint fővárosi kollégái, de nincsen módjában a fiukat tanítani. De különben a legsportolóbb fővárosi iskola

tornatanára mondta nekem egy vidéki tornaversenyen, hogy ő épen semmit sem foglalkozik a fiuk versenyrekészítésével, mert ők ehhez jobban értenek, mint ő maga.

Mit tegyen már most olyan vidéken a tornatanár, hol nincsen sem sportegylet, sem versenypálya, hol az ifjuságnak a sportra alkalmas idősebbjei nem érnek rá a játéktéren megjelenni.

Még azt tapasztaltam, hogy ha a kerületi versenyekre készültünk, kezdett az egész iskolában a sportkedv élénkülni. Tehát ezeket az oly sok jót magában rejtő versenyeket kellene ismét feltámasztani. De főleg a fővárosi sportéletet kellene a tanulóságnak bemutatni országos verseny rendezések által.

A mi vidéki tanulóinknak, ha csak párja megy is a fővárosba, onnan kedvet, lelkesedést hoz az iskolába a sportok, versenyek iránt.

Régen a mi vidéki iskoláinknak legszebb évzáró ünnepélyei az intézeti tornaversenyek voltak, melyre minden tanuló kedvvel készült. Ma itt is hátraesést tapasztalhatunk. Nem fejtegethetem ennek okait, de annyit megjegyezhetek, hogy bizony szép ünnepélyt, versenyeket költség, versenydíjak nélkül nem lehet rendezni.

Említettem, hogy általában a vidéki tanulók modora nem állja ki a versenyt a fővárosi fiukéval. Errenézve is jó volna, ha a versenyek alkalmával a tanulók egymással érintkeznének. Legyen itt szabad egy jámbor óhaj-tást hangoztatni. Az ifjuságnak a versenyben egymással csak akkor van módja érintkezni, ha erre idő adatik. Ugy, de az országos versenyek oly rövid idő alatt folytak le, hogy a főváros megtekintésére és a tanulóknak egymással való érintkezésére alig maradt idő. A mi tanulóinkkal szívesen jöttek volna a fővárosi tanulók, de ők sem értek rá. Tehát azt kérnők, hogy a remélhetőleg rövid időn belül rendezendő versenyek alkalmával a tanulóknak tanulók legyenek kalauzaik, természetesen tanáraik kíséretével.

A fővárosi tanulóktól a mi tanulóink, tudjuk, rosszat is tanulhatnak, de arra valók a vezető-tanárok, hogy még a társalgásra is vigyázzanak. Én sok versenyben vettem részt tanítványaimmal, s mindig kedves emlékekkel

gondolok a fővárosi tenulókra, kik ugy nálunk, mint a fővárosban tanítványainknak szives barátai voltak.

Örömmel vettük, mi messze vidékiek a hirt, hogy a miniszterium ujra életre kelti az ifjusági versenyeket, mert e versenyek tanítványainkban ujra lelkesedést keltenek a maguk erősödése iránt.

Vidéki.

A testgyakorlatok módszertanából.

Hogyan tanítsuk a magyar labdajátékokat?

A kézbedobás és kapásnál, ha már közelről eleget gyakoroltuk, meg kell próbálni a jó távolról dobást is. Itt már alaposan ki kell oktatni a tanulókat, hogy jól dobni, távol dobni csak úgy lehet, ha nemcsak az alkarral hajítunk, hanem az egész karral lendítjük tova a labdát.

A dobás tanításánál élénkítő hatást érünk el a célbadobással. Ha van kellő helyünk, kellő célablánk, ugy ezt is csapatosan tanítsuk. De itt a rendes bőr-labda helyett jobb a kemény, töltött gumilabda. De ha ez nincs, nagyon jól lehet dobni kavicsal is. Azonban itt már jól kell vigyázni, nehogy a tanuló egymást dobják meg. A célbadobásból versenyt is rendezhetünk, de mindig ügyesség szerinti csapatokban, vagy előnyadással.

Az alsóbb osztályokban elégedjünk meg 10 méter távolról egy méteres karikán való átdobás átlagával. A felső osztályokban 20 m. távolról 50 czm. kör lehet a jó dobás átlaga. A kiváló jó dobókat külön versenyeztessük még nagyobb távolságra.

Figyelmeztessük a tanulókat, hogy ha a dobásnál fájdalmas inrandulást éreznének, a dobást hagyják abba. Az inrandulás a vállnál szokott beállni, de nem veszélyes, csak pihentetni kell a kart.

A *duplex tanítása* is az egész osztálylyal egyszerre történjék. Állítsuk fel a tanulókat egymással szembe. A labda a fallal szemben levők kezében legyen. A fal mellett állók oldalállásban várják a dobást, mely eleinte egyszerre, vezényszóra történik. Meg kell a dobóknak magyarázni, hogy a dobás övtől lefelé szabad csak. Jól meg kell mutatni a fiuknak, hogy miként kell a labdát kikerülni. A legjobb kitérés módok a következők: gúgolás, felugrás, törzshajlítás hátra, előre. Figyelmeztetni kell a fiukat, hogy a karral a fejet mindig fedni kell az ugynevezett tempózás alatt. A felugrás szembeállásnál nem jó.

Amig a tanuló a játék menetét meg nem tanulják, csapatosan tanítsuk a játékot. De gondoskodjunk, hogy egyenlő ügyességű fiuk kerüljenek egymással szembe. Mig a dobás vezényszóra, egyszerre

történik, a távolság lehet 10 lépés, de mikor kézbedobással játszunk, elég 8 lépés távolság is.

A már gyakorlottabb játékosokat figyelmeztetni kell, hogy mindig félkézzel kapják ki a labdát és rögtön dobjanak.

A beugrásos-duplexnél a beugrásra és célzásra csak pillanatnyi időt szabad engedni, ezért a kapás helye és a dobás helye közt csak két-három lépés távolságot jelöljünk ki.

Mikor már a csapatos tanításnál ugy a dobást, mint a kitérést jól tudja az osztály fele, itt az ideje, hogy rendes csapatokban játszassuk a duplexet. A tanár itt is tegyen meg annyit, hogy a kiváló jó játékosokat egész gyengékkel ne állítsa egy csapatba. De viszont a leggyengébbek közé is állítson jó játékos, kitől tanulhassanak a gyengék.

Már a csapatos játéknál is bizony elég zaj és nevetés hallatszik, ha jól megy a játék. E zaj ne aggassa a tornatanárt. Legfeljebb az okvetetlenkedő s a lármban rakoncátlanokat figyelmeztesse. A tornatanárnak nyelni kell a port, hallgatni kell a sokszor idegrontó zajt, hogy a maga egészsége árán erősítse az ifjuságot.

Itt meg kell, hogy jegyezzem, hogy mindent örömmel elnyelünk, miből nekünk kár, másnak haszon a része, csak azt a kicsinyítő kritikát nem, mely a testnevelésben való állítólagos lassu haladást a mi sikertelen munkánknak tulajdonítja. A napilapoknak azon atléta-imádó íróira gondolunk itt, kik nem merik az ifjusági testgyakorló körök vezetését a tornatanárookra bízni, hanem az egyleteknek, szövetségeknek szeretnének itt szerepet adni. Hála a ministerium rendeletének, mely egyenesen a tornatanárt jelöli ki a körök vezetésére.

A *körméta tanítása* már kevés gonddal jár, ha a fiuk a duplexnél megtanulták a kapást és a gyors dobást. Nem kell ugyanis megengedni, hogy a játszó várásból dobjanak, hanem a kapás után mindjárt kell dobni. E játék élvezetéhez tartozik, hogy folytonos dobálással folyják, azért figyelmeztetni kell a fiukat, hogy jól a kézbe dobják a labdát.

Nagyon sok tanuló ne állítsunk egy körbe, elég 6—7 játékos is. Vigyázzunk, hogy a gyengébb játékos is kapjon labdát. Hogy vitatkozással ne teljék az idő, azért itt a csuszát ne számítsuk találásnak.

A duplexnél és a körmétánál is legyen játékvezető, ki a játék zavartalan menetére vigyáz.

Figyelmeztetni kell itt is a játékosokat, hogy csak övtől lefelé szabad dobni, továbbá figyelni kell, hogy a gyámoltalanabb játékosoknak a folytonos beállítással, dobálással kedvét ne szegjük.

Szokásos a körmétát ugy is játszani, hogy a bent levő, ha a labdát kikapja, vagy a földről felveszi, dobhatja a kinn levőket. Igy elevenebb a játék, csak akkor nagyon vigyázni kell, hogy a labdáért ne folyják nagy dulakodás.

Hogy az eldobott labda után való szaladgálással sok idő ne teljék el, jó a körmétát az udvar sarkaiban játszani. A négy sarokban körmétát, a közepén kótyát játszani a legmegfelelőbb. Azonban ha a bennlevő is dob, akkor gondoskodni kell eiég szaladó helyről. De erre elég 10—15 lépés is, mert a benn levő a labdát mindig helyből kell, hogy dobja, ahol kapta, vagy ahonnan felkapta.

A körmétát szokták lejáráásra, beállásra is játszani, hogy mindenki, aki nem talált, bemegy a körbe és azok is, kiket a körben levők eltaláltak, azok is bemennek. Mig végül egy marad fenn, ki körben járva igyekszik „kiszedni“ a bennlevőket Igy is élvezetes a játék, csak ekkor ne legyenek sokan a játékosok.

A jól játszó nagyobb fiuknál a kör átmérője lehet 20 lépés is, mig a kisebb tanulóknál 12—15 lépés is elég.

A duplex és a körméta játszásánál semmi esetre se engedjük meg a nehéz, kemény labdák használatát, sőt a befont labdákat is csak az ütőjátékokra szorítsuk. A labdák mindkét játéknál félmarokra való nagyságúak legyenek, szőrrel lágyan töltve.

Athletika. Torna. Vivás.

A magyar mezei bajnokság. A magyar cross county bajnokság Pusztaszentlőrincen került eldöntésre. E bajnokság lefutásánál, a közvetlen érdekelteket kivéve más nem jelent meg.

Nem az athletika iránti érdektelenség vagy sportközönségünk közönye volt ennek oka. A jól rendezett és sportot nyújtó versenyeknek van közönsége. Elég, ha utalunk a KAOE októberi nemzetközi meetingjére, melyen daczára annak, hogy aznap került eldöntésre a labdarugás legfontosabb mérkőzése, a MTK—FTC mérkőzés, mégis közel 1000 fizető nézte végig a versenyt.

Az athletika közönségének sport és verseny kell, azért minden áldozatra kész, azt mindenhol és minden időben megnézi. Oly verseny azonban, mely az érdektelen, az unalomba merül, azt még ingyen sem nézi meg. Ez a sors érte a MTK rendezésében lefolyt mezei bajnokságot.

Mig Németországban egy vasárnap rendezett versenyen 27 csapat több mint 180 futóval indult, addig a magyar mezei bajnokságban 3 csapat 24 futóval. Ebhez nem kell kommentár. Ez a napnál is világosabban mutatja, hogy nálunk nincs hosszútáv-futósport, ha van, az még a gyermekcipőkben jár. Pedig a vasárnapi bajnokság hetedik kiírása volt a szövetségnek.

A hiba ott van, hogy a szövetség nem neveli helyes mederben a távfutást. Magyarországon még nevelni kell azt, azonban nem úgy, ahogy ezt a szövetség teszi. Mondja ki a szövetség, hogy minden

egy pályaverseny programjába kötelező egy hosszútáv-junior vagy handicap-szám felvétele. Igy majd nevelődik egy távfutó-gárda. A magyar bajnokságnak aranykeretes ezüstéremmel való díjazása kedves lehet a biztosra menő győztes-csapatnak, de még nem nevel gárdát.

Ezek előrebocsátása utján áttérünk a bajnokságra. Győzni, a BEAC győzött a legnagyobb canterben, valóban inferiorus ellenfeivel szemben, mert a csapatokat, melyeket a BEAC 28 és 53 pont differenciával nyer, a legjobb jóakarattal sem lehet ellenfélnek tartani. Második a MTE, mig a harmadik a BAK lett.

Egyénileg is teljesen a papirforma szerint érkeztek a versenyzők. Forgács egyéni győzelme egy pillanatig sem volt kétséges, második László, mig harmadik Váradi lett, ki lábbaját már kiheverte. Meglepetésként hatott Vohlarik gyenge helyezése, de 6 kilométer után lábára léptek és igy sebes lábbal képtelen volt formáját kifutni.

A 23. helyre befutó Leviczkyt a jury disqualifikálta, mert nem futotta be a teljes távolságot.

Részletes eredmény:

1. BEAC 1+2+3+4+7=17 pont.

2. MTE 6+8+9+11+12=46 pont.

3. BAK 5+10+16+19+20=70 pont.

Egyénileg: 1. Forgács Ferenc (BEAC) 38 p. 23 mp.

2. László Imre (BEAC) 38 p. 31 mp.

3. Váradi Mihály (BEAC) 39 p.

4. Tomka (BEAC) 39 p. 05 mp. 5. Kárpáti (BAK) 39 p. 50 mp. 6. Biák (MTE) 40 p. 24 mp. 7. Zolnai (BEAC) 40 p. 35 mp. 8. Fullmer (MTE) 40 p. 38 mp. 9. Volarik (MTE) 40 p. 39 mp. 10. Leitner (BAK) 40 p. 48 mp. 11. Zahora (MTE) 41 p. 05 mp. 12. Vass (MTE) 41 p. 11 mp. 13. Kertész (BEAC) 41 p. 14 mp. 14. Péter (MTE) 41 p. 50 mp. 15. Ripszám (MTE) 42 p. 04 mp. 16. Theisz (BAK) 42 p. 05 mp. 17. Stefániai (BEAC) 42 p. 43 mp. 18. Holl (BEAC) 43 p. 12 mp. 19. Baksay (BAK) 43 p. 42 mp. 20. Ertl (BAK) 43 p. 48 mp. 21. Garay (MTE) 44 p. 34 mp. 22. Kemény (BAK) 44 p. 37 mp. 23. Ács (BEAC) 45 p. 45 mp.

A versenyzőket lovasok és kerékpárosok kísérték, kik azonban többet akadályozták a versenyzőket, mint használtak volna.

A máv. gépgyári sportkör folyó évi április 6-án, vasárnap, a máv. gépgyári lakótelep nagytermében (X., Golgota-ut 3., az Orezy-uti kálvária mellett) országos junior birkózó versenyt rendez, öt súlycsoportban, olimpiai súlybeosztás szerint. A pehely, könnyű- és közép A) súlycsoportban csak juniorok vehetnek részt, mig a közép B) és a nehézsúlyu versenyszám teljesen nyílt. Nevezési díj személyenként 3 korona, nevezési határidő márczius 31. Minden súlycsoport első helyezettje ezüst érmet és tiszteletdíjat, a második

ezüst érmet, a harmadik, negyedik, ötödik bronzérmet nyer. Nevezések a kör elnökségének címére: X., Kőbányai-ut 21., küldendők.

A máv. gépgyári sportkör birkózó szakosztályának vezetését Winkler Gyula, máv. gépgyári gépészmérnök vette át, aki mint régi sportember, nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy ezen szépen fejlődő sportkör a birkózás terén számottevő sikereket érjen el.

Országos mezei futó-verseny. Az e hó 2-áról elhalasztott 10 kilométeres mezei futó-versenyt f. hó 16-án rendezte meg az Aradi Athletikai Club. A verseny a legideálisabban ellenőrizhető pályán, a várost körülvevő védgáton, bonyolítottatott le. Az eredmény előre látható volt, különösen az egy héttel ezelőtti bajnoki futó-verseny eredménye alapján. A starthoz állott két aradi egyesület közül elsőnek az Aradi Torna Egylet futói érkeztek be 18 ponttal az AAC 45 pontja ellen. Az ATE futói óvás alatt indultak s a beadott óvás alapján úgy az egyéni első és második győzelemtől, mint a csapat győzelemtől, megfosztattak a versenybírók döntéséből. Az óvá-ra hozott döntés indoka az, hogy az ATE atlétái csak 1913 márczius 10-én igazoltattak, holott a verseny nevezési zárlista február 25-én volt és a feltételek szerint csak az e napig igazolt atléták indulhattak. Egyéni győztes: 1. Nagy Sándor 40.50, 2. Steinhütel O., 3. Schwellengraber István. Mindhárom AAC csoport győzelem: AAC (Nagy, Steinhübel, Schwellengraber, Hantos, Panyigai.)

Galamb helyett aszfalt-korong. Az állatvédők meglepéssel fogadják azt az új czéllövő sportot, melyet most a tavasz eljöttével, a Margit-szigeten gyakorol egy társaság: a magyar jogász sportegyesület. Ugyanott, ahol eddig galambokra lőttek, ezután aszfalt-anyagból készült czéltárgyakra puffogatnak. Sportnyelven agyag-galambnak hívják ezt a czéltárgyat, mely csak annyiból galamb, hogy az élő galambot helyettesíti. Korong alakja van, a vastagsága három centiméter, az átmérője pedig tizenhárom. Gép dobja ki magából olyanformán, hogy a három centiméteres éle fordul a czélzó felé, aki így egy tizenhárom centiméteres csikot lát a levegőben. A gép a központja egy félkörnek, mely minden sugár irányában, tehát vízszintes, ferdén, vagy függőlegesen lökheti ki a korongot. A fegyvert előre czélzásra tartani nem szabad, ami megnehezíti a találást, mely a tizenhárom centiméteres csikra különben is nehezebb, mintha galambra kellene puskázni. A galamblövészet ellenségei biznak benne, hogy az új sport nehézségei talán kárpótolják a lövészeket azért a gyönyörűségért, melyet a röpködő, élő, a vérző galambra való lövés okoz. Külföldön már több felé üzük, a stockholmi olimpiád programjába is beillesztett agyag-galamblövészetet, mely most megtartotta bevonulását a tavasszal megéledt sportkedvvel nálunk is.

Magyar Athletikai Szövetség birkózó és súlyemelő szakosztálya az Európa birkózó bajnokság megrendezésével a Törekvés Sport Egyletet bizta meg.

Törekvés Sport Egylet bejelentette a szövetségnek, hogy az Európa bajnokságot május 1., 2., 3. és 4 én fogja rendezni, melynek lebonyolítására a Törekvés 10 tagu bizottságot küld ki és a birkózó szakosztály kiküldi Sziebert Imre, Gerhard Ottó, Stelcer Adolf, Grünhut Fülöp és Barátos Jenő szakosztályi tagokat.

Aradi Toldi Athletikai Club szombaton, f. hó 15-én, tartotta ez évben első junior birkózó versenyét. A versenyen a clubnak legfiatalabb gárdája vett részt, kik még versenyen nem szerepeltek. Eredmény: Pehelysúly: 1. Hardt Tivadar, 2. Iritz Béla, 3. Dreicsin Mihály. Könnyűsúly: 1. Gerenday József, 2. Szarka Imre, 3. Bosnyák Aurél.

A MTK házi ifjúsági versenye. A MTK vasárnap délelőtt 11 órakor házi handicap mezei versenyt rendezett ifjúsági tagjai részére a Hungária-uti pálya környékén. A versenyen 12 induló volt. Részletes eredmény:

1. Ferenci Artur, 45 mp. hátrány, 17 p. 40.8 mp.
  2. Wolf Oszkár,
  3. Kalocsai Sándor.
  4. Érsekujváry László.
- A táv 4.5 km. volt.

Arad sporttelepei. Kevés vidéki város dicsekedhet el azzal a fejlett sportélettel, mint Arad. Nemcsak active tevékenységü sportegyleteinek száma, hanem az a körülmény is igazolja ezt, hogy immár a harmadik sporttelepet adományozta a város, nem is szólva arról, hogy a negyediknek létesítésén a kultusz-kormány nyal maga a város tárgyal. Az Aradi Athletikai Club 1903. évben építette a sporttelepét s ma az újraépítés kérdése előtt áll. A város törvényhatósága a club jelenlegi pályáját majdnem öt holdnyi területre egészíti ki. A footballpályát teljes méretűre alakítják át, teljes egynegyed angol mérföldes futópályával. A tribün újjáépítése, modern fürdők, vetkőzők, tizenkét tennispálya fogja elsőrendűvé emelni a telepet. — Az Aradi Torna Egylet pályája a Ferenc József városrészben, kiváló fekvésénél fogva, érdemes a dicséretre. A pálya egy pár hónap múlva nyílik meg — Az Aradi Toldy Athletikai Club, mely a könnyű atletikára is áttért, augusztusban kezd hozzá a vár oldalán kapott területe rendezéséhez.

Az Ujvidéki Athletikai Club elhatározta, hogy addig, amíg anyagi viszonyai rendezve nincsenek s amíg pályát építeni nem tud, bajnoki mérkőzéseken részt nem vesz. A vezetőség felszólította a választmányt önkéntes adományozásra. Az elnökség és választmány 500 koronát adott azonnal és kötelezte magát 3 hó-

napon belül 3000 koronát lefizetni. Ha a város telket fog rendelkezésre bocsátani, ezen összeggel lehetséges lesz pályát építeni.

Athletáink győzelmi statisztikája márczius 16-ig bezárólag:

Egylet	Bajnokság	I. díj	II. díj	III. díj
1. BEAC	2	8	6	3
2. MTE	—	8	4	4
3. MAC	—	2	1	2
4. BAK	—	1	4	2
5. MTK	—	—	4	6
6. Egyetértés	—	—	1	1
7. OTE	—	—	1	—
8. FTC	—	—	—	1

E statisztikába csakis országos és nemzetközi nyílt versenyek vétetnek fel, kerületi vagy főiskolai versenyek, melyek a nyilvánosság kizárásával rendeztetnek, nem.

A Banktisztviselők sportszövetségének közgyűlése.

Márczius 15-én, este 7 órakor tartotta a Pénzüntézeti Tisztviselők Országos Sportszövetsége első évi rendes tisztújító közgyűlését; Vida Henrik ügyvezető alelnök elnöklésével. A tagegyesületi kiküldöttek igazolása után Biernaczky Szilárd szövetségi titkár beszámolt a szövetség első évi működéséről. A jelentésből kiemeljük, hogy a szövetségnek 23 budapesti pénzüntézet tisztviselői körében alakult sportegyesület tagja van. Az egyesület taglétszáma meghaladja a 2700-at. A szövetségnek, amely egyenlőre a footbalsport kultiválását vette fel programjába, 5200 igazolt játékos a szövetség által kiírt „bankupa” körmérkőzések folyamán két csoportban játszva 108 mérkőzést bonyolított le. A footballon kívül az egyes egyesületek egyéb sportágakkal is foglalkoztak, így torna, vívás, uszás, könnyű atletik és evezéssel is. A pénztárosi jelentés tudomásul vétele és az alapszabályok módosítása után megejtették a választásokat, amelyek eredménye a következő: elnök lett madarasi báró Madarassy Beck Marcel, társelnökök: Grüner Tivadar, báró Kornfeld Pál és dr. Machlup Henrik, alelnökök: Delej László, Hajós Jenő, Martin István és Plachi Dezső, ügyvezető alelnök Vida Henrik, titkár Biernaczky Szilárd, pénztáros Aczél Ádám, ellenőr Garai István, jegyzők dr. Atlasz Gyula és Friedmann Hugó, számvizsgálók Barczen Gábor, Dobó István és Gergely Szilárd. Rendes tanácsstagok: Bartha Sándor, Freund Arthur, Friedmann Hugó, Gárdos Oszkár, Haasz Arthur, Halasi Mátyás, Herendi Arthur, Horvát Pál, Löcherer Zoltán, Müller Árpád, Schiller Leó, Singer József (Nemzeti Takarékpénztár és Bank TTE.) Vajda Jenő, Vass Antal, Speidl Géza, Suchy Gyula, Weiner Miksa és Weltzl Jenő. Póttagok lettek: Sajó Gyula, dr. Szemere Kálmán, Mitzky Ödön, Tauszki Jenő, Hildebrand Elemér, Nagy Ödön, Pártos Géza, Kárász Márton és Löcherer Béla.

Magyar Turista Egyesület dr. Thiring Gusztáv elnöklete alatt a tudományos akadémia termében tartotta ez évi közgyűlését. Benkó Mihály titkár tett jelentést a dobogókői menedékház megnagyobbításáról, utjelzésekről, a hegyvidéki szegény gyermekek téli meleg ruhával történt ellátásáról, a középiskolai tanulók részére kiírt diákturistai pályázatról stb. Az egyesület vagyona 128.860 korona 41 fillér. Elhatározottat, hogy a 30.000 koronába kerülő Magyar Bedeker, melyhez az adatok már megvannak, 1914-re kiadassék. Ezzel megszűnik az a szegényletes állapot, hogy Magyarországon kénytelen az utazó — hazai hiányában — külföldi utmutatót használni. Megválasztottak Hanák Kolos kuriai nyug. tanácselnök a Mátra- és Hatvan Ferencz tanár a Rozália-hegység feltárása körül szerzett kiváló munkásságukért tiszteletbeli taggá. Végül a szokásos választások ejtettek meg. A gyűlést társasvacsera követte a Virágbokor vendéglő külön termében.

A MAC angol trénerét szerződtetett. Nem tudjuk eléggé dicsérni a MAC vezetőségét, hogy költséget nem kimélve s nem veszítve kedvét a legutolsó alkalommal itt működött angol tréner (Vadsley) ki nem elégitő működése által, a magyar sport és a klub érdekében angol tréner szerződtetésére határozta el magát. A már leszerződtetett tréner: A. Ransom, aki hat éven át a Chelsea trainirozásával szakavatottságának és rátermettségének tanujelét adta. Kivánjuk, hogy itt is sikereket érjen el.

Tizenhároméves miss az ir válogatottak között. Richmondból írják, hogy a szerdai angol-ir hockey mérkőzésben, mint az ir válogatott csapat tagja szerepelt egy tizenhárom éves hölgy is. Miss C. Dimne, ahogy a hölgyet hívják, azonkívül még kitűnő tennis-játékos is és valószínűleg eddig még a legfiatalabb reprezentatív játékos.

Nemzetközi sport- és turisztikai kiállítás Hágában. Ez évi július és augusztus havában Hágában, Hollandia függetlenségének századik évfordulója alkalmából nemzetközi sport- és turisztikai kirándulást rendeznek. A kiállítás tizennyolcz csoportból fog állani, amelyek között külön gyűjteménnyel szerepel a lovagló sport, a lövészet, a vízi sport, a hó- és jég sport, vadászat, halászat, aviatica, automobilizmus, turisztika és a szállodaügy. A kiállítás programja és szabályzata a m. kir. kereskedelmi muzeum közszállítási osztályánál megtekinthető.

A vasárnap esti bajnoki disztornázás fényes lefolyásúnak ígérkezik. A Nemzeti Torna Egylet VIII., Szentkirályi utca 26. sz. alatti tornacsarnokában esti 6 és fél órakor kezdődik a bajnoki versenyek utójátéka, a disztornázás, melyen a székesfővárosnak és a vidéknek legjobb tornászai részt vesznek. A MOTESZ-nek 16 egyesülete közreműködik a magyar tornászok ünnepén és a Nemzeti TE., valamint a BBTE. hölgy

mintacsapatai is remek mutatványokkal élénkítik a látóközösségben gazdag sorrendet. Majdnem valamennyi csapatgyakorlatot zenekísérettel végeznek és az egyes mutatványok között a tornász bajnokság egyéni versenyszámai kerülnek dülőre. A bajnoki címnek legjogosultabb aspiránsai fogják az esti disztornázáson bemutatni szabadonválasztott gyakorlataikat. Az egyéni versenyek ugyanis már szombaton este 8 órakor megkezdődtek és úgy a vidéki csapatok bajnokságáért, mint pedig a fővárosi csapatok bajnokságáért már vasárnap délelőtt 9 órától kezdődőleg folynak le a döntésig a versenyek. A bajnokságban győztes csapatok szintén az esti disztornázáson mutatják be versenygyakorlataikat. 2 korona és 1 korona 50 filléres ülőhelyek, 1 korona és 60 filléres állóhelyek a Nemzeti TE csarnokának portásánál minden időben kaphatók. A disztornázást követő társasvacsorán (a Korona étteremben VII., Dob- és Sip-utcák sarkán) hirdetik ki a hiteles versenyeredményt és ott osztják ki a díjakat is. A disztornázáson a kormányhatóság és a székesfőváros hivatalos képviselőin kívül megjelennek társadalmi és sportéletünknek kitűnőségei. A közönséget ez uton figyelmeztetjük, hogy az egyes mutatványok alatt a csarnokba vezető ajtók zárva maradnak, tehát mindenki idejekorán foglalja el helyét. A labdarugó-mérkőzések közönségének kényelme miatt az ünnepély csak 6 és fél órakor kezdődik.

A Budapesti (budai) Torna Egylet országos junior vivóversenye után folyó hó 14-én rendezte két házi kardvivóversenyét Attila-utca tornacsarnokban. A verseny a vivásban is nagyfontosságú tömegképzés elveit szolgálta, amennyiben csapatverseny volt, egy csapat négy versenyzőből állott, akik olyformán voltak összeválogatva, hogy az összes csapatokon belül az erők lehetőleg kiegyenlítetttek; a sikerességet az jellemzi legjobban, hogy hat csapat indult. Élvezetes és kemény küzdelem után a következő csapat győzött, melynek tagjai voltak: Noséda Viktor, Borsay Győző, Ágotha Antal és Szélényi Géza. II. Dr. Miklós Kálmán, dr. Dánér István, Ott Gyula és Moldoványi Jenő.

A Vén Fiuk közgyűlése. Hazánk sportéletének egyik legrokonszenvesebb tényezője: a Vén Fiuk Vivóklubja, közgyűlését tartotta. Hü tükre volt ez est annak a baráti jó egyetértésnek, amely a vivás lovagias sportjának jegyében egyesíti társadalmi életünk számos kiváló faktorát. Herczeg Windischgraetz Lajos elnök Párisban időzvé, helyette Altorjay Imre altábornagy, a klub alelnöke vezette a közgyűlést. Megnyitójában röviden vázolta a lefolyt klubév fontosabb eseményeit s rámutatott a klub örvendetes gyarapodására. A Vén Fiuk szeretetteljes ragaszkodásának egyik megnyilvánulása volt a gyűlés lefolyásának következő mozzanata: a klub két érdemes vezérférfia: Altorjay Imre altábornagy és Erényi Ullmann Gyula arcképének leleplezése. Jenes Árpád százados, klubigazgató, beszámolója

után megejtették a választásokat. Elnök újra Herczeg Windischgraetz Lajos lett, alelnök: Erényi Ullmann Gyula, Altorjay Imre altábornagy és Gyérey Richárd; igazgató: Jenes Árpád százados; főtitkárnak az eddigi érdemes titkárt, dr. Nagy Valért választották, titkárnak Schwartz Tibort. pénztáros ismét Zilahy Dezső lett, ellenőrnek Lukoviczky Emil műépítészt, ügyésznek dr. Hajdu Marcellt és dr. Balla Józsefet, kluborvosnak dr. Paulikovits Elemért. Az igazgató-választmány új tagjai lettek: dr. Fenyvessy József min. osztálytanácsos, dr. Horváth Lipót bankigazgató, dr. Weiser István egyet. magántanár, kir. főügyész, dr. Ferenczy Imre székesfővárosi szociálpolitikai előadó és dr. Hervej Dezső.

A közgyűlést követő vacsorán az első felköszöntő a klub távollevő elnökének, Herczeg Windischgraetz Lajosnak szólt, akit Altorjay altábornagy meleg szavakkal méltatott. Ezután átnyújtotta dr. Gerde Oszkárnak Herczeg Windischgraetz versenydíját és a klub legutóbbi versenye helyezettjének a Gyérey alelnök alapította plaquetteket, hálásan emlékezve meg az alapító igaz klubszeretetéről, aki szerényen iparkodott magától eltávolítani tagtársai elismerő dícséretét. Lendületes szónoklatban emlékezett meg Erényi Ullmann Gyula azokról a tagtársakról, akiknek buzgó klubműködésük elismeréséül a Gyérey-plaquette jutott: dr. Nagy Béláról, dr. Hajdu Marcellról, dr. Benyovits Lajosról, akiknek nevében dr. Nagy Béla válaszolt. Werkner Lajos felköszöntője kedves alkalmat nyújtott a Vén Fiuknak, hogy szeretett vivókapitányuk, a kontinensszerte ismert és becsült pengéjű Mészáros Ervin iránti szeretetüknek kifejezést adjanak. Jenes százados az új igazgatósági tagokat üdvözölte, akiknek nevében dr. Fenyvessy osztálytanácsos válaszolt. Horváth Lipót dr. Hajdu Marcellt, Ferenczy Imre Ullmann Gyulát éltette. Ervin Kálmán igazgató pedig hü tolmácsolója volt annak az igaz elismerésnek és ragaszkodásnak, amelylyel a Vén Fiuk szeretett mesterük, Fodor Károly irányában viseltetnek.

A MAFC főiskolai vivóversenye. A Műegyetemi Athletikai és Football Club délután a Műegyetem aulájában nagy érdeklődés mellett rendezte jól sikerült versenyét. A verseny keretében eldőlt a VIII. József nádor-emlékvivóverseny, Magyarország 1912—1913. évi főiskolai törvívó bajnokság, valamint volt csapatverseny a bécsi főiskolák és a MAFC csapatai között tör- és kardra. Győzött az egész vonalon a MAFC kitűnő gárdája.

Uszás, evezés.

Miss Fanny Durach világrekordja. A stockholmi olimpiádon a 100 méteres hölgy uszásban kitűnő idő alatt győztes F. Durach, annak daczára, hogy már áll-

tólag professzionista lett, indult Neu Sud Wales 300 yardos hölgybajnokságában, melyet 4 perc 12 mp. világrekord alatt nyert.

A német uszósövetség hatalmas, tizezreket magába foglaló szervezetéről eleget hallottunk: most jelent meg a szövetség legújabb statisztikai kimutatása, melynek érdekesebb adatait minden kommentár nélkül alábbiakban adjuk, a számok önmagukban eleget mondanak. A német szövetség taggyejesületeinek száma 338 (tavaly 310), 26.000 férfi, 10.000 ifjúsági, 9000 gyermek-uszója van, hölgyuszóinak száma közel 10.000, úgy, hogy a német uszósövetségnek kereken 55.000 uszója van. Ily tömegeből csak természetes, hogy könnyebben válik ki 2—3 világbajnok, mint 200 közül. Csak mellékesen jegyezzük meg, hogy a szövetség ca 13.000 márka támogatásban részesül az állam, illetve városok részéről.

A frankfurti evezős kongresszus. A magyar evezős szövetség titkárnak jelentése. A nemzetközi evezős szövetség (FJSA.) ez idei első ülését f. hó 14-én tartotta Frankfurtban Buexenstein titkos kereskedelmi tanácsos, a német evezős szövetség elnökének, elnöklété mellett. Az ülésen az egyes nemzetek következő képviselői vettek részt: gróf Vialardi, FJSA. titkárnja (olasz), O. Grégor, A. Waefeler, J. Dryver (belga), Wettengel, Termielen (francia), Perrier, Band, Matthey (svájcz), Buexenstein, Ruperti, Ladenburg (német), Kepes (magyar), de Vries Feyesn, Qewel (holland), dr Koester (dán), Jungbeck (svéd), Jaeger (norvég), utóbbi három egyben mint az északi szövetség képviselői.

Az ülés első tárgyát a magyar evezős szövetségnek a nemzetközi szövetségbe való felvétele képezte, ami egyhangu határozattal történt meg. Az elnök ezután felolvasta az orosz szövetség átiratát, melyben kijelenti, hogy Finnországnak önálló elismerése ellen tiltakozik, ellenben az ellen nincs kifogása, hogy az északi szövetség kebelében (svéd, norvég, dán, finn) a FJSA. tagja legyen. Erre elhatározott, hogy a Genfben ez év augusztus havában tartandó ülésen az északi szövetség (Fédération der Nord) kebelébe tartozó nemzetek mint egy szövetség fognak elismertetni és a FJSA. vonatkozó szabályainak módosítása után nem lesz akadálya annak, hogy tagul felvétessenek, természetesen csak együttesen és csak mint egy tag élhetvén tagsági jogaikkal.

Ezután a FJSA. versenyszabályainak módosítása következett. A németek ugyanis, akik bár csak három éve tagjai a szövetségnek, de ott máris igen nagy tevékenységet fejtenek ki, a 22 paragrafusból álló szabályok csaknem mindegyikéhez lényeges változtatásokat indítványoztak és ezek tárgyalása előtt elhatározott, hogy minden egyhanguan elfogadott módosítás már 1914 január elsejétől kötelezően életbe lép, míg a többi fölött a végleges döntés a Genfben tartandó ülésen fog megtörténni. Ezen elfogadott módosítások

között benünket magyarokat legjobban az evezősök minősítése érdekel, mely lényegesen eltér az eddigi gyakorlattól, s melyek következtében eddigi versenyszabályaink és versenykiírásaink gyökeres módosításokon kell, hogy keresztül menjenek. A legtöbb nemzet eddig az evezősöket két osztályba sorozta és pedig junior és szeniorba. Előbbiek közé azok tartozván, kik a startolásukat megelőző évekig első díjat még nem nyertek. Ezentul 3 osztály lesz és pedig kezdő, junior és szenior. Kezdő az, ki a startolását megelőző évig sem országos, sem nemzetközi versenyen első díjat nem nyert. Junior, aki startolását megelőző évig országos vagy nemzetközi versenyben nem nyert 3 első díjat. Az előző minőségben nyert díjak ebbe nem számíttatnak. Szenior pedig mind az az evezős, aki az előző osztályokba nem tartozik. Ezenkívül még több fontos részletkérdés a regatták rendezését illetően nyert végleges megállapítást.

A következő napon a német szövetség által összehívott nemzetközi kongresszus ülésezett, melyen a nemzetek ugyanazon képviselői vettek részt és némi módosítással elfogadták a németeknek az olimpiádokra vonatkozó szerződés tervezetét, amelynek leglényegesebb pontja az, hogy a szerződött nemzetek a jövőben minden olyan olimpiádot bojkottálnak, mely nem az ezen szerződésben foglalt feltételek alapján rendezetik. Megállapítatván, hogy minden olimpiád programjába egykor mányos nyolczas, kormányos és kormányos nélküli négyes, kormányos nélküli kettes (oar) és doubló, végül skiff veendő fel, elkerültetik az, hogy egyes nemzetek önmaguknak irjanak ki eddig ismeretlen vagy kevésbé kultivált versenynemeket. A jelenvolt nemzetek által aláirt szerződés, (melyhez az osztrákok is hozzájárultak a németeknek adott felhatalmazás értelmében) közzéadni fog a nemzetközi olimpiai bizottsággal.

Korcsolyázás.

Dopingolt korcsolyázók. A Daily Mail goteborgi tudósítója azt a szenzációs hírt jelenti, hogy a legutóbbi helsingfors-i világbajnoki gyorsversenyekben az orosz versenyzők, kiknek a hosszabb távokon tanúsított óriási állóképességük közfeltűnést is keltett, dopingolva voltak. Schwartz J., a kristiániai korcsolya club képviselője a verseny színhelyén a leghatározottabban kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy az oroszok közvetlen a hosszutávu versenyek előtt kis adag strichnint vettek be, ami azután állóképességüket nem természetes fokig növelte. (A Helsingforsban f. hó 1-én és 2-án a világbajnokságért lefolyt gyorskorcsolyázási versenyekben mint ismeretes, az 5000 és a 10.000 métert az orosz Ippolitow nyerte 8 perc 43.4 mp., illetve 17 p. 37.8 mp. szenzációs idők alatt.)